N^er 174. ROK 1843. SRODA 2 SIERPNIA

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE
Jutro Przemienienie P.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Swiętosława.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	Godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
31	6	27 4' 615	† 13, 4	5, 48	ZPł Zachodni słaby	Pochmurno	Grzmoty i Deszcz
	2	4, 437	19, 4	7, 75	,, mocny	,,	
	10	4, 609	13, 6	5, 57	,, słaby	Chmury	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

ARTYKUŁ NADESŁANY.

Ciekawość zwiedzenia domu ogólnego schronienia ubogich pod opieką Towarzystwa Dobroczynności zostających, sprowadziła mię w d. 29 Lipca b. r. przypadkowo na examin roczny dzieci pod tąż opieką będących, który pod Prezydencyą JW. X. Łętowskiego Administratora Dyecezyi, wobecności JWW. Kopfa i Szpora Senatorów, Trojańskiego Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego i mniéj więcéj trzydziestu Osób był odbyty. Czerstwość dzieci płci obojéj w liczbie około 80, porządne ubranie i ochędożne utrzymanie, jak niemniéj ukształcenie ich w nauce religii, czytaniu i pisaniu polskiem, niemieckiem, rachunkach, grammatyce, jeografii, deklamacyi i t. d. przynoszą prawdziwy zaszczyt Opiekuńczéj téj Instytucyi.— Po obejrzeniu robót płci żeńskiéj właściwych, JW. X. Łętowski rozdał książki stosowne za nagrody celującym w naukach, a następnie modlitwa i śpiew nabożny, zakończyły uroczysty dla młodzieży obrzęd dnia tego.— Zadowolenie, z jakiem z gmachu ubogich wyszedłem, powoduje mię do skreślenia niniejszego artykułu z tem życzeniem, ażeby Towarzystwo Dobroczynności zawiadamiając w przyszłości Publiczność o examinach, dozwalało Jéj przekonać się, że grosz wdowi, grosz sierót, należyte otrzymuje przeznaczenie.

I. K...

Na wczorajszém przedstawieniu Zampy publiczność zgromadziła się dość licznie. Nowo przybyły śpiewak P. Stolte w roli Zampy zachwycał swoją postawą. — Panna Seeburg w roli Kamilli, śpiewem pewnym i dobrą metodą, Panna Cerini w roli Rity głosem świeżym i przyjemnym wywołały zasłużone oklaski. — Wszakże pominąć niemożna uwagi, że gra P. Seeburg nierównie więcéj podobać się może w rolach takich jak Antoniny w Belizariszu lub Izabelli w Robercie, zaś P. Cerini w roli którą przedstawiła była za młodą, w ogóle życzyć należy aby P. Cerini do głosu jaki posiada przyjęła szkołę P. Seeburg, a wtedy talent jéj niewątpliwie zupełnym się stanie. PP. Burghauser i Nicolini w innych rolach właściwiéj występować mogą, ostatni zwłaszcza w Burmistrzu w Saardam i w Hausie Sachs nie wiele zostawia do życzenia — Co do roli Dandola, i w téj P. Raphael jak zwykle byłby zadowolnił publiczność, gdyby komiczność jego nie była przesadzona, tak dalece że Dandolo przypominał nam nieraz Hans-Wursta — O chórach

nakoniec a w części i o orkiestrze nic, a przynajmniéj nic dobrego powiedzić się nieda.

Wiadomosci zagraniczne.

— *Z Petersburga.* —

N. Pan, w początku Maja r. b. rozkazać raczył: dla uniknienia nieszczęść, które ztąd bardzo często zdarzyły się we Francyi, Belgii, i w Niemczech, i dla usunięcia przykrości dla dam, zabronić palenia tytuniu w karetach i wagonach, na drodze Carskosielskiéj, pod rygorem surowego skarania za naruszenie tej woli Najwyższej, o której zawiadomioną być powinna publiczność, przez ogłoszenia drukowane, wywieszone na widoku w budowlach drogi żelaznéj, tudzież wewnątrz wagonów i karet. Dymisiowany Sekretarz Gubernialny, Alexander Nieczaiew, okazał się być nieposłusznym: przy odejściu ztąd (23 Czerw:) rannej wyprawy do Cesarskiego Sioła, nie przestawał tenże palić cygaro, wbrew grzecznej prośbie, a potem nalegającemu żądaniu Naczelnego Konduktora, za co Nieczaiew, dozwalający sobie przy tem odezwania się w nieprzyzwoitych wyrazach, wyprowadzony został z wagonu. Wypadek ten stał się wiadomym N. Panu. Jego Cesarska M. Najwyżéj rozkazać raczył przetrzymać Nieczaiewa przez 2 tygodnie na odwachu, i o postępku jego obwieścić przez gazety, dla zapobieżenia podobnym nieporządkom na przyszłość.

Z liczby biletów 2giéj pożyczki polskiéj, wyciągniętych w Warszawie 1 Lipca r. b. certyfikat lit: B. Nr 109,496 wygrał zł. 300,000. Bilet ten wzięty był w kantorze P. Lury w Petersburgu, należy, jakieśmy słyszeli, do jednego z Nauczycieli grania na fortepianie, który dotąd był bardzo i bardzo nie bogatym.

HISZPANIA.

Paryż 18 *Lipca.* Depesze telegraficzne z Hiszpanii:

Perpignan 17 *Lipca.* Majorka ogłosiła pronunciamiento w dniu 14 b. m. Jenerał Tacon został mianowany prezesem junty dobra publicznego na wyspach balearskich. Jenerał Cortinez wyruszył z Lerida do Seu d'Urgel. Serrano z trzema brygadami pod dowództwem brygadiera Prima, i pułkowników Concha i Cordova — co razem czyni 7,000 piechoty 1,300 jazdy i 3 baterie artyleryi, udał się z Mequinenza do Moliv. Narvaez w dniu 10 Lipca wyruszył z Calatayud z 12 batalionami i 1,000 koni maszerując ku Madrytowi. Castro został mianowany drugim dowódcą w katalonii i gubernatorem Barcelony, gdzie przybył w dniu 13 Lipca.

Madryt 14 *Lipca.* Jenerał Aspiroz w 5,000 piechoty 700 jazdy i z 2 bateriami, przepędził ostatnią noc w Prado. Narvaez ma jutro przybyć pod Madryt z 12 batalionami piechoty i 1,000 koni. Podług ostatnich raportów rejent wyruszył z Beaylen; mówią że udaje się do Kadyxu.

Z depeszy telegraficznych okazuje się że jeneral Aspiroz jeszcze w dniu 14 stał spokojnie pod Madrytem, nie przedsiębiorąc żadnych nieprzyjacielskich kroków przeciw temu miastu. Zdaje się, że planem powstańców jest unikać krwawego spotkania, i przez skoncentrowanie znacznych sił pod murami stolicy, zmusić władze do dobrowolnego poddania miasta. Korpus jenerała Narvaez składający się z 12 batalionów piechoty i 1,100 jazdy, oczekiwanym był pod Madrytem w dniu 15, a jenerał Urbina; który z Badajoz maszeruje przeciw stolicy, w tym czasie dość już daleko posunie się aby popierać operacye dwóch poprzednio wymienionych jenerałów. Milicya i władze miasta Madrytu, nie odstąpiły jeszcze w prawdzie sprawy rejenta, ale powzięły stanowcze postanowienie opierania się wszelkiemi siłami odjazdowi królowéj.

Marsz jenerała Narvaez z Walencyi przez Daroca i Calatayud na północ, z Calatayud do Madrytu, należy do najszybszych i najnadzwyczajniejszych poruszeń; w dniu 1 Lipca wyruszył on z niespełna 4,000 piechoty i 300 jazdy z Walencyi, odpędził brygadiera Enna z pod Teruel, którego wojsko prawie całe przeszło do niego: następnie prowadził daléj swój marsz ku Saragossie przy czem ze wszech stron przyłączali się do niego żołnierze jenerałów Seoane i Zurbano, a w dniu 15 spodziewano się go w 10.000 ludzi pod Madrytem. Jego ostatnie poruszenie z Calatayud było tak dobrze skombinowane, i tak tajemnie wykonano, że żaden prywatny korrespondent na całej linii nic o tem nie wspomniał i dopiero przez telegraf dowiedzieliśmy się o wykonaniu go.

Z drugiéj strony zdaje się, że rejent równie szybko oddala się od Madrytu, jak Narvaez zbliża się do niego. Po długim i uciążliwym marszu z Albacete do Valdepenas, przeszedł on Sierra Morena i zwrócił swój pochód do Baylen, na wielkiéj drodze andaluzyjskiéj; zapewnie zamiarem jego udać się do Kadyxu. Przez odwrót van Halena z Sevilli ku Kadyxowi położenie Espartera stało się niezmiernie trudnem z korpusem około 3,000 ludzi jest on 54 mile

oddalony od Madrytu, oddzielony od korpusu jenerała van Halen i w niebezpieczeństwie spotkania kolumny pułkownika Fernandez, która utworzyła się z oddziałów rozmaitych pułków w Andujar, tudzież korpusu jenerała Concha, który podług ostatnich wiadomości, maszerował z Grenady do Sevilli.

Jako właściwą przyczynę dla któréj rejent tak prędko pomaszerował z Albacete do Valdepenas, dzienniki francuzkie podają, że w chwili kiedy Espartero chciał wyruszyć, piechota, a na jéj czele ulubiony jego pułk Luchana, zbuntowały się i że on został zmuszony z trzema wiernemi mu pułkami w galopie uciekać,

— *Paryż* 17 *Lipca.* —

Messager podaje dziś następujące wiadomości z Hiszpanii: *Gaceta de Madrid* z dnia 10 b. m. oświadcza, iż bezzasadną jest pogłoska jakoby rząd miał zamiar uprowadzić królowę; a w numerze z d. 11 czytamy wyraźnie: »Jéj Królewska Mość i Jéj siostra nie opuszczą stolicy.

W dniu 10 Madryt (jak powyżéj wspomniono,) został ogłoszony w stanie oblężenia. Uderzono jenerał-marsz, milicya stała pod bronią. Wojsko jenerała Aspiroz, zajęło Galapagar, El Prado i okolice.

Jenerał van Halen znajdował się w dniu 7 w Carmona. Ponieważ Sevilla nie otworzyła mu bram, przeto zwrócił on swój pochód ku Alcala na drodze do Kadyxu. (Względem doniesionego wczoraj z Tulonu odstąpienia tego jenerała od sprawy rejenta, dzisiejsze dzienniki nic nie donoszą.)

Rejent w dniu 10 lipca znajdował się w Valdepenas.

Pułkownik Prim w dniu 12 wyruszył z Froya do Mequinenza w 5500 piechoty i 200 koni.

Madryt ogłoszony przez rząd w stanie oblężenia, widzi teraz pod swoiemi murami korpus armii powstańców. Jenerał Aspiroz którego przednia straż w dniu 3 b. m. opuściła Valladolid, stoi teraz w El Prado (o półtory mili od stolicy.) Gulapagar i innych sąsiednich punktach. Madryt nie jest obwarowany i tylko murem celnym otoczony; garnizon składa się z dwóch czy trzech kompanii saperów, zakładów pułków które z rejentem wymaszerowały, i około 100 jezdców z pułku Lusitania. Temu wojsku jednak nie można ufać, bo kilka oddziałów już uciekło do jenerała Aspiroz, kiedy jeszcze znajdował się po drugiéj stronie wąwozów Guadarrama. Bezpieczeństwo stolicy polega przeto na milicyi narodowéj, która składa się z 8 batalionów i 2 szwadronów. Dwa z tych batalionów zawsze okazywały największy entuzjazm dla sprawy rejenta; w innych bataljonach zdanie okazywało się podzieloném i mianowicie jazda mało okazuje przychylności dla rejenta.

Armia jenerała Aspiroz liczoną jest na 6000. W Madrycie, gdzie nim jeszcze powstańcy zbliżyli się pod jego mury, artykuły żywności niezmiernie były drogie, panuje największe zniechęcenie i zamięszanie, ale spokojność jeszcze nie została zakłóconą. Mówiono tu że Pan Mendizabal w mieszkaniu pana Cortina chce naradzić się z panami Lopez, Caballero, Aylon, Frias, i innemi znakomitemi głowami parlamentowemi i politycznemi, nad środkami zapobieżenia wojnie domowéj.

Nie mniemają zresztą, żeby między wojskiem jenerała Aspiroz i milicyą, przyszło do istotnéj walki, ponieważ pierwszy pragnie uniknąć rozlewu krwi, i jeśli Madryt nie będzie od razu kapitulował, czekać będzie na przybycie innych korpusów powstańców. Jenerał Urbina który z garnizonem z Badajoz, maszeruje przeciw stolicy, w d. 6 znajdował się już w Talavera de la Reyna., o 16 mil od Madrytu. Z drugiéj strony Narvaez przez zajęcie Calatayud stał się panem wielkiéj drogi z Saragossy do Madrytu, i tym sposobem może posunąć się pod stolicę i działać zgodnie z Aspirozem i Urbiną. W Saragossie panuje wielkie zamieszanie, z powodu że 2 bataljony i oddział jazdy, które pod dowództwem pułkownika Ellio wymaszerowały z Saragossy przeciw Narwaezowi, przyłączyły się do niego. Ta nieustanna dezercyia wojska rejenta, wszędzie gdzie tylko pokaże się jaki korpus powstańców, musi naturalnie przeszkadzać wszelkim operaciom jenerałów Seoane i Zurbano.

Rejent który w nocy z dnia 7 na 8 z 4000 wojska opuścił Albacete, w dniu 10 znajdował się w Val de Pénas na wielkiéj drodze z Madrytu do Kadyxu. Ten pospieszny pochód w tak przykréj drodze zdaje się nie mieć innego celu jak odwrót do Andaluzyi, i połączenie się z jenerałem van Halen. Tymczasem podług powyższych depeszy telegraficznych, jenerał ten nie mogąc wejść do Sevilli, przez Alcale do Guadaira, wyruszył ku Kadyxowi, zapewnie aby się połączyć z jenerałem Caratala. Tym sposobem Espartero w południowéj stronie Sierra Morena zostałby zupełnie odosobnionym.

Jenerał Concha, który w dniu 2 lipca przybył do Malagi, aby objąć dowództwo nad powstańcami w Andaluzyi, może w każdéj chwili stanąć między korpusami van Halena i Espartera i temu ostatniemu zamknąć drogę do Sevilli.

PRZYIECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 31 *Lipca. do dnia* 1 Sierpnia.

Knbecki Ludwik ob., Mieroszewski August ob., Rogawski Nepomucen, ob., Stricher Julian,, z Polski; Skrzyński Alexander ob., Ruban Jan ob., Zarębina Teressa ob., Zawilchowska Agata ob., z Galicyi; — Müller Józef ob.. Loose, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa;

Bystrzauowski Maxym ob., Masłowicz Felix ob,. Kochanowska Liberata ob., Grabowski Walenty ob;,. Grabowska Waleria ob., Gostkowski Florian ob., do Polski; — Grzywiński Napoleon ob., Wojciechowski Tytus ob., Komar Marya ob;, Wojakowski;, Klimecki Adam ob., Mieczkowski Franciszek ob., Gostkowska ob., Dembowskl Antoni ob.. Stadnicka Apolonia hr., do Galicyi; — Łubieńska ob., Hartmann Przebędowska Wiktoria hr., do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

CENY ZBOZA
Na targowicy publicznéj w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 31 Lipca i 1 Sierpnia 1843 roku.	1. Gatunek				2. Gatunek				3. Gatunek			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy	16	—	16	10	—	—	15	15	14	—	14	6
,, Zyta.....	10	15	10	20	—	—	10	6	—	—	9	15
,, Jęczmien	7	—	7	15	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Owsa....	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Grochu..	12	—	12	15	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Jagieł.....	—	—	24	15	—	—	24	—	—	—	—	—
,, Rzepaku.	28	—	29	—	—	—	26	—	—	—	23	—
,, Tatarki..	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Soczew ..	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Prosa.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Koniczyny	—	—	90	—	—	—	80	—	—	—	—	—
Wiołogrochu	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wyki......	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,,Ziemniaków	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Centnar Siana	—	—	2 gr.	—			1	15	—	—	—	—
,, Słomy	—	—	3			18	5	—	—	—	2	

Jaj kurzych kopa . . . . zł. 1 g. 6

Spirytusu garniec z opłatą w 1 gatunku od złp. 4 gr. 6 do złp. 4 gr. 18. Okowity garniec z opłatą w 1 gatunku od złp. 3 gr. 6 do złp. 3 gr. 18

Drożdży wanienka złp. 2 g. 6 do złp 3 12
Masła czystego garniec od zł. 5 g. — do zł. 5 gr. 15
Wełny kamień od zł. 60 do 75.
Miarka kaszy częstochowskiej zł. 2 gr. 24 do 3 g. —
,, ,, perłowej . . . . 1 ,, 10
,, ,, tatarczanéj . . . . 2 ,, —
,, ,, pszenicznej . . . . . 2 ,, —
,, ,, jęczmiennéj . . . . — ,,24
Mąki z pod krupek . . . . —, 20

Sporządzono w biórze Kommissariatu Targowego.
Krakow d. 1 Sierpnia 1843 r.

Kommissarz Targowy.
W. Dobrzański.
Pszorn z Adjunkt.

LOTERYA KRAJOWA.

W ciągnieniu 1057 dnia 2 Sierpnia 1843 roku w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące Numera:

44. — 41. — 37. — 52. — 6.

Przyszłe ciągnienie 1058 przypada dnia 9 Sierpnia 1843 roku.

Doniesienie prywatne.